

Oponentský posudek na diplomovou práci Tomáše Illicha „Fidelita, filopatrie a hnízdní péče dudka chocholatého“

Cílem předložené diplomové práce je výzkum hnízdní biologie (s důrazem na otázky fidelity, filopatrie a hnízdní péče) populace dudka chocholatého na Břeclavsku. Diplomant analyzoval data získaná v rámci dlouhodobého terénního sledování (vyhledávání hnízd, kroužkování ...) probíhajícího v letech 2005-2018, kterého se sám aktivně účastnil. Práce má 63 stran textu (vč. seznamu citované literatury) a 10 stran příloh.

Fidelita a filopatrie jsou jedny ze základních populačních charakteristik a jejich znalost je důležitá nejen z obecně biologického pohledu, ale především z hlediska ochrany daného druhu. Dvojnásob to platí u izolovaných populací obývajících specifický typ biotopu, kterou představuje právě sledovaná populace dudka chocholatého v oborách na Břeclavsku. Sledovaná populace, vyznačující se vysokou početností a denzitou, je jedinečná v celém středoevropském prostoru a její výzkum je velice cenný a potřebný.

Cíle práce a hypotézy jsou jasně formulovány včetně přesného popisu hlavních sledovaných charakteristik. Velmi kvalitní je **literární rešerše**, která je věnovaná popisu, rozšíření a vývoji početnosti sledovaného druhu v Evropě a v ČR. Především ale cituje většinu zásadních prací zabývajících se sledováním fidelity a filopatrie u ptáků, mechanismům jejich vzniku a udržování a faktorům, které je ovlivňují. Autor prokazuje, že dokáže s literaturou dobře pracovat a využít ji jako podklad pro vlastní práci a zpracování získaných dat.

Kapitola „Metodika“ obsahuje popis zevrubný popis studované oblasti, časový harmonogram terénních prací a podrobný postup při vyhledávání hnízd a odchytu dospělých ptáků, který je u dudků specifický a časově velmi náročný. Důraz je kladen i na popis získávání biometrických údajů a metodice sledování hnízdní péče (frekvence krmení) pomocí fotopastí.

Kapitola „Výsledky“ je kvalitně sepsaná, včetně vhodně zvolených statistických testů a vhodně doplněná grafy. Text neobsahuje části patřící do diskuze, jak tomu u DP někdy bývá.

V kapitole **„Diskuze“** konfrontuje autor své výsledky s literaturou. K této části mám několik poznámek a dotazů.

V části 10.3. Reprodukční úspěšnost autor uvádí: „Porovnáme-li průměrný počet **vajec** v úplných snůškách v Evropě (2,97 **mláďat**/snůšku) s výsledky prezentovanými v této práci (4,77 **mláďat**/snůšku...). Jedná se o velikost snůšky nebo počet mláďat?

V části 10.4. autor cituje práce, které prokazují vliv teploty v období inkubace a krmení mláďat na reprodukční úspěšnost, nicméně vůbec nenaznačuje, proč u jím sledované populace vliv teploty na tyto charakteristiky nebyl prokázán. Nemůže být příčinou specifická situace a vysoká potravní nabídka v oborách (vysoká denzita zvěře a tím i larev koprofágního hmyzu)?

V části 10.6. autor konstatuje: „Nejvyšší frekvence byla zaznamenána v brzkých ranních hodinách a následně pozvolna klesala“. Jak uvádí Tjenbergen (1981), rodiče mohou být schopni udržet či navýšit frekvenci dodávky potravy tím, že přecházejí na jiný typ kořisti, který lze rychleji shromáždit“. Lze nějakou změnu v typu (druhu, velikosti) potravy přinášené v průběhu dne vypořádat ze snímků z fotopastí?

Trocho těžkopádně a nepřesně jsou formulovány některé body v závěru – např. bod 2: „Meziroční fidelitu projevují obě pohlaví stejnou měrou“. Lépe by bylo uvést např. „Nebyly zjištěny průkazné rozdíly ve fidelitě mezi samci a samicemi“ či „Fidelita u obou pohlaví se neliší a je XX% u samců a XX% u samic“. V bodě 1 by hnízdní hustotu (denzitu) bylo lépe uvést standardně v párech/10 ha, aby ji bylo možno porovnat s údaji z dalších oblastí.

Celkové zhodnocení:

Diplomová práce Tomáše Illicha je velice cenným příspěvkem k poznání hnízdní biologie dudka chocholatého v České republice. Cíle práce se podařilo naplnit, relevantním způsobem vyhodnotit a formulovat závěry. Vysoce hodnotím i to, že do získávání dat v terénu se autor aktivně zapojil. Potěšitelné je, že v porovnání s bakalářskou prací prokázal autor výrazný posun ve zpracování, zejména co se týče práce s literaturou, statistickém zhodnocení svých výsledků a psaném projevu. Získané poznatky by jistě zasloužily publikaci, minimálně v českém odborném periodiku. Diplomovou práci plně doporučuji k přijetí.

V Praze, 24. srpna 2018

Mgr. Jaroslav Cepák, Ph.D.
Kroužkovací stanice Národního muzea